

man kan og vil bære de nødvendige Byrder, hvis man maa nøjes med at modtage Banen ved Hodsager Skel. Derfor siger jeg til den ærede Ordfører for Flertalsgruppen i Udvalget, at naar det er hans Mening at gavne Egnen — og Egnen taget i videste Forstand, ikke blot ved Ørre, som man meget godt kan læse i Betænkningen, men hele Egnen —, saa bliver han nødt til at fratagde den nye Linie, dersom den højt-ærede Minister eventuelt stiller sig mindre villig eller endogsaa uvillig dertil. Det synes jeg, er et farligt Standpunkt for den ærede Ordfører for Udvalgets Flertal at indtage.

Folk derovre er efter 1908 blevet dybt skuffet paa Banespørgsmaalet. Jeg siger her til den høje Rigsdag: Det er en Synd, der vil kunne faa Hjertet til at bløde paa alle rettænkende Mennesker, hvis disse Hedeboere, disse nøjsomme, trælsomme Hedeboere, som i en Menneskealder har ventet paa denne Bane, og for hvem den har staaet som det Maal, de kæmpede for, og som de haabede at kunne naa, om det end var langt ude i Fremtiden, skulde blive skuffet, for saa var Livet uudholdeligt for dem. Vi ved, at mange er rejst til Amerika fra Over- og Neder-Feldborg, fordi de fandt Livet aldeles utaaleligt, naar man ikke kom dem til Hjælp. Men naar man nu vil hjælpe Befolkningen til at faa en Jernbane, nytter det ikke at komme med den nye Linie. Den maa man fra Udvalgets Side give Slip paa, hvis Ministeren er os lidt uvillig og ikke vil fremme Banen, medmindre den bliver anlagt som Privatbane. Ærede Medlemmer skal vide, inden de stemmer, at det er en ganske alvorlig Sag, thi det drejer sig her om at hjælpe en slidsom og flittig Befolkning, som er skuffet en Gang, og som i en Menneskealder har ventet paa denne Bane. Den kan blive skuffet en Gang til, hvis det høje Ting i dette Øjeblik tager fejl.

Ministeren for offentlige Arbejder (Hassing Jørgensen): Jeg paaberaaber mig Længden og Karakteren af denne Debat som ugendriveligt Bevis for, at den Bane, der her er Tale om, er en Lokalbane, overvejende af lokal Betydning og næsten uden nogen som helst Betydning som Led i det almindelige Banenet. Saaledes har jeg opfattet denne Bane fra første Færd, og saaledes har jeg ønsket at faa den betragtet. Alt, hvad der kan anføres til Fordel for at anlægge denne Bane, kan anføres til Fordel for enhver af de Privatbaner, som i øvrigt er foreslaaede, og intet ud over det.

Men ved alle de øvrige Lokalbaner, som er foreslaaede, forlanger vi, at Beboerne selv skal bidrage med omkring Halvdelen af Anlægssummen, og at de selvfølgelig ogsaa skal bære Halvdelen af Udgifterne ved Banens Drift. Hvad er da Grunden til, at vi ikke forlanger det i dette Tilfælde? Det er, at vi mener, at disse Egenes Beboere ikke er i Stand til at udrede den forholdsviis betydelige Kapital, som udkræves for at anlægge denne Bane. Det Synspunkt gaar jeg altsaa ogsaa med til og siger: Lad os saa bygge Banen som en almindelig Statsbane blot med det ganske ringe Tilskud af 25,000 Kr. pr. Banemil, men saa synes jeg dog i hvert Fald, man maa give Banens Karakter som Lokalbane det Udtryk, at de paagældende skal drive den for egen Regning, d. v. s., drive den under saa primitive Former, at den kan betale sig, thi det mener jeg vil blive Resultatet af at overgive den til Privatdrift.

Det ærede Medlem fra Aars (Lillelund) mente, at mine Bemærkninger ikke var nogen anbefaling for Statsdrift i det hele taget. Det maa jeg dog fuldstændig tage Afstand fra. Mine Bemærkninger gælder jo kun denne Sag. Det kunde ikke falde mig ind ikke at anbefale Statsdrift af Jernbanerne i øvrigt. Jeg maa for Resten benytte Lejligheden til at udtrykke min Forundring over den pludselige Vækst, Statssocialismen synes at vinde indenfor Partier, hvor man hidtil ikke havde ventet at træffe den, og hvorfra man stadig hører paaberaabt Privatdriftens Fortræffelighed. Jeg mener, at Statsdriften er fortræffelig og rigtig, naar det drejer sig om noget større og noget, som ligger ud over det lokale; men en Jernbane af udelukkende lokal Betydning mener jeg bør være Genstand for Privatdrift. Det er heller ikke rigtigt, hvad det ærede Medlem udtalte, at det er en Konsekvens af mit eget Forslag om at anlægge Thisted—Nykøbing-Banen som Statsbane ogsaa at gøre denne Bane til Statsbane under Statsdrift. Naar jeg har foreslaaet Thy-Banen ført over Mors, er det i langt højere Grad af Hensyn til Trafikken Øst paa; der mener jeg, den faar Betydning, navnlig sammenholdt med det foreliggende Forslag om Færgeforbindelse mellem Kalundborg og Aarhus. Paa den Vis, tror jeg, Thisted—Mors-Banen vil faa Betydning, og det er af Hensyn til denne Trafik, jeg har anset det for rigtigt at foreslaa, at det skulde være en Statsbane; men med Hensyn til den syd- og vestgaaende Trafik mener jeg slet ikke, den Bane, vi her taler om, i en